

Rikosuhrimaksun määräämättä jättäminen

ASIAN VIREILLETULO

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 3 §:n 3 momentin mukaan oikeuskansleri tarkastaa rangaistustuomiot, joita koskevia ilmoituksia erikseen säädetyin tavoin lähetetään oikeuskanslerinvirastoon.

Tarkastuksessa havaittiin, että Oulun kärjäoikeuden (asia dnro R 17/269) 18.6.2020 antamassa tuomiossa nro 20/122382 vastaajalle ei ollut määrätty rikosuhrimaksua. Hänen syykseen oli muun ohella kuitenkin luettu rattijuopumus ja kulkuneuvon kuljettaminen oikeudetta, jotka oli tehty rikosuhrimaksusta annetun lain voimaantulon jälkeen.

SELVITYS

Kärjäoikeuden puheenjohtajana asiassa toiminut Oulun kärjäoikeuden kärjätuomari on 2.9.2021 antanut asiassa selvityksensä.

Kärjätuomari on selvityksessään kertonut, että rikosuhrimaksu on jäänyt epähuomiossa määräämättä. Rikosuhrimaksun määräämättä jättämiseen on osaltaan vaikuttanut se, ettei rikosuhrimaksua koskevaa vaatimusta esitetty. Virheeseen on lisäksi vaikuttanut päähuomion keskittyminen asiassa vakavimpien syytekohtien käsittelyyn, johon on sisältynyt teknisesti ja kielellisesti haastava videokuuleminen.

RATKAISU

Sovellettavat säännökset

Rikosuhrimaksusta annetun lain 2 §:n mukaan se, joka tuomitaan rangaistukseen rikoksesta, josta säädetty ankarin rangaistus on vankeutta, on velvollinen suorittamaan rikosuhrimaksun. Lain 3 §:n 1 momentin mukaan rikosuhrimaksu on 40 euroa, jos rangaistus tuomitaan yhdestä tai useammasta rikoksesta, joista vähintään yhdestä säädetty ankarin rangaistus on vankeutta enintään kuusi kuukautta, ja 2 momentin mukaan 80 euroa, jos rangaistus tuomitaan yhdestä tai useammasta rikoksesta, joista vähintään yhdestä säädetty ankarin rangaistus on vankeutta enemmän kuin kuusi kuukautta. Lain 4 §:n 1 momentin mukaan tuomioistuin määrää rikosuhrimaksun rangaistuksen tuomitessaan.

Vastaaja oli muun ohella tuomittu rangaistukseen rattijuopumuksesta ja kulkuneuvon kuljettamisesta oikeudetta, jotka oli tehty rikosuhrimaksusta annetun lain voimaantulon jälkeen. Rattijuopumuksesta rikoslain 23 luvun 3 §:ssä ja kulkuneuvon kuljettamisesta oikeudetta rikoslain 23 luvun 10 §:ssä säädetty enimmäisrangaistus on kuusi kuukautta vankeutta.

Arviointi ja johtopäätökset

Kärjäjätuomari on menetellyt virheellisesti jättäessään määräämättä rikosuhrimaksusta annetun lain mukaisen rikosuhrimaksun. Vastaaja olisi tullut määrätä suorittamaan rikosuhrimaksuna 40 euroa rikosuhrimaksusta annetun lain 3 §:n 1 momentissa säädetyn mukaisesti. Tuomioistuimen on määrättävä rikosuhrimaksu viran puolesta, vaikka syyttäjä ei esittäisikään sitä koskevaa vaatimusta.

Kiinnitän kärjäjätuomarin huomiota rikosuhrimaksun määräämistä koskevien säännösten noudattamiseen.

Pyydän saattamaan ratkaisuni kärjäjätuomarin tietoon.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskansleri

Mikko Puumalainen

Oikeuskanslerinsihteeri

Henna-Riikka Välinen